

Sygn. akt VI U 312/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Marcin Bik
Protokolant:	Joanna Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 21 czerwca 2016 roku nr: (...)

zmienia decyzję z dnia 21 czerwca 2016 roku nr: (...) w zaskarżonej części w ten sposób, że przyznaje odwołującemu K. W. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 16 maja 2016 roku do 31 maja 2016 roku.

Sygn. akt VI U 312/16

UZASADNIENIE

W dniu 6 lipca 2016 r. wpłynęło odwołanie K. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 21 czerwca 2016 r. znak (...) w przedmiocie odmowy prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 maja 2016 r. do 21 czerwca 2016 r. (odwołanie k. 1).

W uzasadnieniu odwołujący się wskazał, że jako człowiek bezrobotny, dostając szansę zatrudnienia, zdecydował się na podjęcie pracy w ostatnich dniach zwolnienia lekarskiego. Dostał informacje z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że w takiej sytuacji zostaną mu wypłacone pieniądze z zasiłku chorobowego do dnia podjęcia pracy. Podniósł, że gdyby wiedział, że nie otrzyma pieniędzy za cały okres zwolnienia, to podpisałby umowę o pracę z dniem po zakończeniu zwolnienia. Wniósł o wypłacenie zasiłku chorobowego do dnia podjęcia zatrudnienia (odwołanie k. 1-1v).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania (odpowiedź na odwołanie k 3).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159) ubezpieczony

wykonywający w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracą zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia (odpowiedź na odwołanie k 3).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na zwolnieniu lekarskim odwołujący się przebywał od początku 2016 r. Ostatnie wystawione zwolnienie opiewało na okres od 16 maja 2016 r. do 21 czerwca 2016 r. (zwolnienie lekarskie – akta rentowe). Odwołujący się leczył się i nadal się leczy z uwagi na depresję. Będąc zarejestrowanym jako osoba bezrobotna, w trakcie korzystania ze zwolnienia lekarskiego, otrzymał propozycję pracy. Skontaktował się z Zakładem Ubezpieczeń Społecznym gdzie otrzymał informacje, że w takiej sytuacji zostaną mu wypłacone pieniądze z zasiłku chorobowego do dnia podjęcia pracy. Przeszedł badania lekarskie wymagane do przystąpienia do pracy. Z dniem 1 czerwca 2016 r. odwołujący się został zgłoszony przez pracodawcę do ubezpieczeń emerytalnych, rentowych, chorobowych i wypadkowych (zgłoszenie - akta rentowe; zeznania odwołującego K. W. – e-protokół z dnia 11.10.2016 r. 00:01:58 – 00:05:34).

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 21 czerwca 2016 r. znak (...) odmówiono K. W. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 16 maja 2016 r. do 21 czerwca 2016 r. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ rentowy powołał się na przepisy art. 13 oraz art. 17 i 68 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Wskazał w szczególności, że z posiadanej dokumentacji wynika, że z posiadanej dokumentacji wynika, że dnia 1 czerwca 2016 r. K. W. podjął pracę w firmie (...) Sp. z o.o. (decyzja - akta rentowe).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych oraz na podstawie zeznań odwołującego się k.14-15 e – protokół (...):01:58 - 00:05:34. Zarówno treści jak i autentyczności dokumentów zgromadzonych w sprawie żadna ze stron nie kwestionowała, toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego się bowiem były one spójne i korespondowały z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie (w szczególności co do choroby i podjęcia zatrudnienia – znajdujące się w aktach rentowych zwolnienie lekarskie i zgłoszenie do ubezpieczeń). Zeznania odwołującego nie wzbudziły wątpliwości, co do szczerości jego wypowiedzi.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako uzasadnione zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z dyspozycją art. 17 ust 1 i 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 372) ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracą zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Kontroli dokonuje się w trybie art. 68 ustawy. Zgodnie z art. 66 ust. 1 przedmiotowej ustawy wypłatę zasiłku wstrzymuje się, jeżeli prawo do zasiłku ustało albo okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało.

Na wstępie należy wyjaśnić, że zasadniczym celem zasiłku chorobowego jest kompensata utraconego przez ubezpieczonego dochodu (inaczej: rekompensata zarobku) wskutek wystąpienia u niego czasowej, przejściowej niezdolności do zarabkowania w ramach stosunku prawnego objętego ubezpieczeniem. Celem tym nie jest natomiast uzyskanie dodatkowej korzyści obok wynagrodzenia, dlatego zasiłek chorobowy wypłacany jest nie obok, ale zamiast wynagrodzenia. Zarówno warunki nabycia prawa do świadczeń, jak też wysokość tychże świadczeń i zasady ich wypłaty są sformalizowane z uwagi na: bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych zawartych w przepisach prawa ubezpieczenia społecznego, wyłączenie możliwości ich wykładani z uwzględnieniem reguł słuszności (zasad współzycia społecznego), ukształtowanie treści stosunków ubezpieczeń społecznych ex lege i niedopuszczalność zawierania co do nich ugód, powodując konieczność ich zgodnego z dosłownym brzmieniem – stosowania.

Prawo do zasiłku chorobowego podlega utracie w przypadku wystąpienia jednej z dwóch przesłanek: wykonywania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy lub wykorzystywania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Przesłanki powodujące utratę prawa do świadczenia mają charakter niezależny, odrębny. Wystarczy więc, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje pracę zarobkową i nie jest niezbędne, aby była ona niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego (wyrok SN z dnia 5 kwietnia 2005 r., I UK 370/04, OSNP 2005, nr 21, poz. 342; OSP 2006, z. 12, poz. 134) jak i odwrotnie.

Według art. 17 ust. 1 ustawy, utrata prawa do zasiłku dotyczy "całego okresu tego zwolnienia", a nie całego okresu zasiłkowego. "Cały okres tego zwolnienia" to "okres zwolnienia od pracy" lub "okres orzeczonej niezdolności do pracy", gdyż tymi pojęciami posłużono się w art. 17 ust. 1. Oznacza to, że utrata prawa do zasiłku nie dotyczy całego okresu zasiłkowego (wszystkich okresów nieprzerwanej niezdolności do pracy), lecz całego okresu zwolnienia od pracy (orzeczonej niezdolności do pracy). Dalsza analiza wskazuje, że okres zwolnienia od pracy (orzeczonej niezdolności do pracy) to okres, na który ubezpieczony uzyskał zwolnienie (zaświadczenie) lekarskie. Wynika to z art. 17 ust. 2 ustawy, który wyraźnie stanowi o "zaświadczeniu lekarskim", a nadto z zasad orzekania o niezdolności do pracy.

Istnieje jednak aktywność zawodowa w okresie orzeczonej niezdolności do pracy usprawiedliwiająca zachowanie prawa do zasiłku chorobowego. Przepis art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie ma zastosowania do ubezpiezonego, który w okresie orzeczonej niezdolności do pracy uzyskał zaświadczenie właściwego lekarza o odzyskaniu zdolności do pracy i w związku z tym zaświadczeniem podjął pracę zarobkową, o czym zawiadomiono organ rentowy (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r. III UZP 15/15 OSNP 2016/8/106). Rezygnacja ze zwolnienia lekarskiego przez przyście do pracy ma też ten skutek, że okres zwolnienia wlicza się do okresu niezdolności do pracy, co oznacza, że przerwa między kolejnymi niezdolnościami liczy się od daty końca poprzedniej niezdolności ustalonej w zwolnieniu lekarskim. Rezygnacja ze zwolnienia lekarskiego może się dokonać, albo per facta concludentia przez przyście ubezpiezonego do pracy, albo w sposób formalny przez wydanie opinii o stanie zdrowia, w której lekarz stwierdzi, iż stan ten nie ma już wpływu na zdolność do pracy. Rezygnacja ze zwolnienia lekarskiego przez ubezpiezonego nie jest czynnością zabronioną. Otrzymanie i wykorzystanie zwolnienia lekarskiego z powodu czasowej niezdolności do pracy jest prawem ubezpiezonego, a nie jego obowiązkiem. Obowiązek powstrzymywania się od pracy przez cały okres zwolnienia i zakaz wcześniejszego dopuszczania pracownika do pracy wynika tylko z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 947). Z punktu widzenia przepisów prawa ubezpieczeń społecznych nie jest ważny powód wcześniejszego przyścia do pracy (skrócenie okresu niezdolności do pracy przez lekarza, czy faktyczna rezygnacja ze zwolnienia). Nie jest więc istotne, czy pracownik już wyzdrowiał, czy też mimo choroby wyraża gotowość wykonywania pracy, by nie zmniejszać swoich dochodów, czy też chce uniknąć zastosowania przez pracodawcę art. 53 k.p. Natomiast w świetle przepisów prawa pracy (art. 229 k.p.) problemem jest nie tyle rezygnacja pracownika ze zwolnienia lekarskiego i wola podjęcia pracy przed zakończeniem okresu orzeczonej niezdolności, ile spoczywający na pracodawcy zakaz dopuszczenia do pracy pracownika bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie i - a contrario - obowiązek dopuszczenia do pracy pracownika posiadającego takie orzeczenie (vide powołana uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2016 r. III UZP 15/15 OSNP 2016/8/106). Żaden z podanych wyżej powodów wcześniejszego podjęcia pracy przez ubezpiezonego (rezygnacji ze zwolnienia) nie może uzasadniać zastosowania sankcji z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Przepis ten dotyczy bowiem wyłącznie sytuacji nadużycia prawa do zasiłku chorobowego. Rezygnacja ze zwolnienia (przez przyście pracownika do pracy), albo skrócenie zwolnienia przez lekarza, nie jest nadużyciem prawa do zasiłku chorobowego. O sytuacji nadużycia prawa można mówić tylko wtedy, gdy ubezpieczony korzystając ze zwolnienia lekarskiego wykonuje jednocześnie pracę opłacaną zasiłkiem chorobowym. Sankcja określona w art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej oparta jest na domniemaniu nadużycia prawa do zasiłku chorobowego, czyli na założeniu, że ubezpieczony wykonujący w okresie przysługującego mu prawa do zasiłku pracę zarobkową nie jest niezdolny do pracy, a celem zwolnienia było otrzymanie zasiłku chorobowego mimo braku owej niezdolności. Stąd rezygnacja ze zwolnienia wyłącza możliwość zastosowania art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Przepis może mieć zastosowanie tylko wówczas, gdy w czasie zwolnienia lekarskiego ubezpieczony wykonuje pracę. Stwierdzenie tej sytuacji uzasadnia,

po pierwsze - brak prawa do zasiłku chorobowego za czas wykonywania pracy (na tej podstawie, że za pracę wykonaną pracownikowi należy się wynagrodzenie) i po drugie - domniemanie, że praca była wykonywana przez cały wcześniejszy okres zwolnienia, co oznacza zastosowanie sankcji utraty prawa do zasiłku chorobowego za okres zwolnienia, o jakim mowa w art. 17 ust. 1 ustawy. Zastosowanie art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej uzasadnia zatem tylko sytuacja korzystania ze zwolnienia lekarskiego w czasie wykonywania pracy. Konkludując, art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej jest sankcją za zrealizowany zamiar nadużycia prawa do zwolnienia lekarskiego i zasiłku chorobowego.

W realiach niniejszej sprawy odwołujący się podjął zatrudnienie świadomie, nie mając na celu nadużycia prawa. Będąc na bezrobotnym podjął zatrudnienie u nowego pracodawcy, a ten dopełnił wszelkich obowiązków i zgłoszeń do organu rentowego. Ponadto odwołujący się przeszedł badania lekarskie wymagane do przystąpienia do pracy. Z dniem 1 czerwca 2016 r. odwołujący się został zgłoszony do ubezpieczeń emerytalnych, rentowych, chorobowych i wypadkowych. Przepis ten nie może zatem być stosowany, bowiem brak jest ze strony odwołującego się zamiaru nadużycia prawa do zasiłku chorobowego. Odwołujący niejako skrócił okres korzystania zwolnienia podejmując pracę zarobkową, o czym powiadomiono organ rentowy poprzez dokonane przez płatnika zgłoszenie odwołującego do ubezpieczeń. W ustalonym stanie faktycznym brak jest podstaw do domniemanie, że praca była wykonywana również przez wcześniejszy okres zwolnienia lekarskiego (tj. w okresie od 16 maja 2016 r. do 31 maja 2016 r.). W związku z powyższym należało jedynie dokonać weryfikacji okresu, za jaki przysługuje zasiłek chorobowy. Zasiłek taki przysługuje odwołującemu od dnia 16 maja 2016 r. do dnia 31 maja 2016 r., tj. do dnia poprzedzającego podjęcia pracy przez odwołującego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. jak na wstępie.